

Introducing Maritime Information Resource

Wareporn Saksomboon

This article introduces the Library of the Office of the Maritime Promotion Commission as a resource of maritime information, covering its location, working hours, services, and types of document. It also presents the library resources, special collections, special services, and publications. Selected important abbreviations pertinent to maritime are included.

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แนะนำแหล่งสารสนเทศเฉพาะด้านการพาณิชย์นาวี

วารินทร์ ศักดิ์สมบูรณ์*

ห้องสมุดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการพาณิชย์นาวี (สพว.) เป็นแหล่งค้นคว้าและหลักฐานอ้างอิงด้านวิชาการเฉพาะสาขาการพาณิชย์นาวีแห่งแรกของไทย ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการพาณิชย์นาวี พุทธศักราช 2521 ตั้งอยู่เลขที่ 19 ถนนพระอาทิตย์ แขวงชนะสงคราม เขตพระนคร กทม. 10200 สังกัดฝ่ายสารสนเทศและห้องสมุด ศูนย์ประสานงานการพาณิชย์นาวี สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการพาณิชย์นาวี กระทรวงคมนาคม เปิดทำการวันจันทร์ - วันศุกร์ เวลา 8.30 - 12.00 น. และ 13.00 - 16.30 น. เว้นวันหยุดราชการ

ห้องสมุด สพว. เป็นแหล่งรวบรวมข้อมูล ข้อสนเทศทางวิชาการ เพื่อเป็นศูนย์บริการและเผยแพร่สารสนเทศสำหรับการศึกษาและค้นคว้าวิจัยเฉพาะด้านการพาณิชย์นาวี ทั้งนี้เพื่ออำนวยความสะดวกและรวดเร็วในการค้นหาข้อมูลเพื่อประกอบการปฏิบัติงานของข้าราชการ สพว. ห้องสมุด สพว. ให้บริการยืม-คืน และยืมระหว่างห้องสมุดแก่บุคลากรภายในสำนักงาน คือ ผู้บริหาร ผู้เชี่ยวชาญพิเศษเฉพาะด้านการพาณิชย์นาวี นักวิชาการขนส่ง นิติกร ข้าราชการและลูกจ้าง และให้บริการแก่บุคคลภายนอก คือ นักเรียน นักศึกษา อาจารย์ หน่วยงาน ข้าราชการและพนักงานขององค์การ และหน่วยงานต่าง ๆ ด้วย

ทรัพยากรหลักที่มีในห้องสมุด สพว.

เอกสารที่เก็บรวบรวมเป็นข้อมูลด้านการพาณิชย์นาวี มีหลายชนิดด้วยกัน คือ

1. กฎหมายพาณิชย์สาขาการพาณิชย์นาวี (Private Maritime Law) การรับขนของทางทะเล การเช่าเรือและจ้างเหมาระวางบรรทุก ประกันภัยทางทะเล การเจดีย์ความสูญเสียชีวิตร่วมกัน การกักเรือไว้เป็นประกันการชำระหนี้ บุริมสิทธิทางทะเลและการจำนองเรือ การลากจูงเรือ การนำร่อง การจำกัดความรับผิดชอบของเจ้าของเรือ เรือโดนกัน การขนส่งหลายรูปแบบ ชื่อสินค้า กฎหมายทะเล ฯลฯ
2. เศรษฐศาสตร์การค้าระหว่างประเทศ ฯลฯ
3. เอกสารสิ่งพิมพ์ต่างประเทศ : ASEAN/COTAC/FASA/FASC/ESCAP/IMO/SEAPOL/UNCTAD
4. สิ่งพิมพ์รัฐบาล วิทยานิพนธ์
5. เอกสารสรุปคำบรรยายของข้าราชการ สพว.
6. รวมคำศัพท์สำคัญเกี่ยวกับการพาณิชย์นาวีและคำย่อที่นำรู้

คำย่อที่สำคัญบางคำที่เกี่ยวข้องกับการพาณิชย์นาวี

1. องค์การและหน่วยงานระหว่างประเทศ

* วารินทร์ ศักดิ์สมบูรณ์ ค.บ. บรรณารักษ์ 5 ฝ่ายสารสนเทศและห้องสมุด ศูนย์ประสานงานการพาณิชย์นาวี สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการพาณิชย์นาวี กระทรวงคมนาคม

1.1 ในสังกัดของสหประชาชาติ (United Nations - UN)

ESCAP	:	Economic and Social Commission for Asia and the Pacific
ECE	:	Economic Council for Europe
ICAO	:	International Civil Aviation Organization
ILO	:	International Labour Organization
ITWF	:	International Transport Worker Federation สังกัด ILO
IMO	:	International Maritime Organization
MEPC	:	Marine Environment Protection Committee สังกัด IMO
MSC	:	Maritime Safety Committee สังกัด IMO
WMU	:	World Maritime University สังกัด IMO
UNCTAD	:	UN Conference on Trade and Development
UNDP	:	UN Development Programme
UNCTC	:	UN Centre on Transport Co-operation
UNEP	:	UN Environment Programme
UNESCO	:	UN Educational, Scientific and Cultural Organization
IOC	:	Intergovernmental Oceanographic Commission, UNESCO
WMO	:	World Meteorological Organization

1.2 องค์การระหว่างรัฐบาล

ASEAN	:	Association of South-East Asian Nations
EEC	:	European Economic Community
ADB	:	Asian Development Bank
IBRD	:	International Bank for Reconstruction and development
IMF	:	International Monetary Fund
CCIR	:	International Radio Consultation Committee
ITU	:	International Telecommunication Union
UPU	:	Universal Postal Union
OECD	:	Organization of Economic Co-operation and Development
SEAPOL	:	Southeast Asian Program on Ocean Law Policy and Management

1.3 องค์การเอกชน

CENSA	:	Committee of European and Japanese National Shipowners' Association
CMI	:	International Maritime Committee
ESC	:	European Shipowners Council
FIATA	:	International Federation of Freight Forwarders Association
IALA	:	International Association of Lighthouse Authorities
IAPH	:	International Association of Ports and Harbours
ICC	:	International Chamber of Commerce
ICHCA	:	International Cargo Handling Co-ordination Association
ICS	:	International Chamber of Shipping
INSA	:	International Shipowners' Association
Intertanko	:	International Association of Independent Tanker Owners
ISO	:	Organization for International Standardization

2. อาเซียน

2.1 คณะกรรมการของอาเซียนในสายงานของ AEM (ASEAN ECONOMIC MINISTERS)

COTAC	:	Committee on Transportation and Communications
ASEAN-CCI	:	ASEAN Chamber of Commerce and Industry (ACCI)
COFAB	:	Committee on Finance and Banking
COFAF	:	Committee on Food, Agriculture and Forestry
COIME	:	Committee on Industry, Minerals and Energy

COTT	:	Committee on Trade and Tourism
ASEAN NGOS	:	Non-Governmental Organizations เฉพาะที่เกี่ยวข้องกับการพาณิชย์นาวี คือ
APAA	:	ASEAN Port Authorities Associations
FASA	:	Federation of ASEAN Shipowners' Associations
FASC	:	Federation of ASEAN of Shippers Council

2.2 คณะกรรมการของอาเซียนในสายงานของ AFM (ASEAN FOREIGN MINISTERS)

COBA	:	Committee on Budget/Audit Committee
COCI	:	Committee on Culture and Information
COSD	:	Committee on Social Development
COST	:	Committee on Science and Technology

2.3 คณะอนุกรรมการของอาเซียนในสังกัดของ TAC

SCSP	:	ASEAN Sub-Committee on Shipping and Ports
ASCCARS	:	ASEAN Sub-Committee on Civil Aviation and Related Services
ASPT	:	ASEAN Sub-Committee on Ports and Telecommunications
SCLT	:	ASEAN Sub-Committee on Land Transportation

3. งาน หน่วยงาน และศัพท์เฉพาะที่สำคัญบางคำ

AAMETI	:	ASEAN Association of Maritime Education and Training Institution
AEEMM	:	ASEAN-EEC Ministerial Meeting
ARPA	:	Automatic Radar Plotting Aids
ASEAN-Canada JCC	:	ASEAN-Canada Joint Co-operation Committee
ASEAN-EEC JCC	:	ASEAN Joint Co-operation Committee
ASTD	:	ASEAN Standard Trade Directory
BSAA	:	Bangkok Shipowners and Agents Association
CCT	:	Common Custom Tariff
COTAC-ITS	:	COTAC-Interim Technical Secretary
FMC	:	Federal Maritime Commission ของสหรัฐฯ
FSA	:	Filipino Shipowners' Association
GSP	:	Generalised Scheme of Preference
HRD Fund	:	Human Resource Development Fund เป็นโครงการร่วมระหว่างอาเซียนกับ ออสเตรเลีย
INSA	:	Indonesian National Shipowners' Association
INSC	:	Indonesian Shippers' Council
IWPS	:	Integrated Work Programmes in Shipping
SMIS	:	Shipping Management Information System
SNSA	:	Singapore National Shipowners' Association
SNSC	:	Singapore National Shippers' Council
TCDC	:	Technical Co-operation Among Developing Countries
TMIS	:	Transport Management Information System
TSA	:	Thai Shipowners' Associations
TSC-BOTT	:	Thai Shippers' Committee of the Board of Trade of Thailand
UNDP-ICP	:	UNDP - Inter - Country Programme

4. อนุสัญญาเกี่ยวกับการเดินเรือระหว่างประเทศที่สำคัญบางฉบับ

CLC	:	International Convention on Civil Liability for Oil Pollution Damage 1969 - Civil Liability Convention
CSC	:	International Convention for Safe Container 1972

- FAL Convention : International Convention on Facilitation of International Maritime Traffic 1965
 IMDG Code : International Maritime Dangerous Goods Code
 Intervention Convention : International Convention Relating to Intervention on the High Sea in Cases of Oil Pollution Casualties 1969
 INMARSAT Convention : International Maritime Satellite Organization (INMARSAT) and Operating Agreement 1976
 IOPC Convention : International Convention on the Establishment of an International Fund for Compensation for Oil Pollution Damage 1971-Fund Convention

สำหรับในภาคเอกชนนั้นก็มียกย่องชดเชยความเสียหายจากมลภาวะจากน้ำมันอยู่ 2 กองทุน คือ

- 1) CRISTAL : Contract Regarding Interim Supplement to Tanker Liability for Oil Pollution และ
 - 2) TOVALOP : Tanker Owners' Voluntary Agreement Concerning Liability for Oil Pollution Damage
- MARPOL Convention : International Convention for the Prevention of Pollution from Ships 1973/1978
 SOLAS Convention : International Convention for the Safety of Live at Sea 1974/1978
 SAR Convention : International Convention on Maritime Search and Rescue 1979
 STCW Convention : International Convention on Standards of Training, Certification and Watchkeeping for Seafarers 1978.

การจัดระบบและผลิตบัตรรายการเอกสารสิ่งพิมพ์

หนังสือวิชาการ จัดหมู่หนังสือโดยใช้ระบบ L.C. (Library of Congress)

สิ่งพิมพ์รัฐบาล จัดเก็บหนังสือโดยเรียงตามลำดับอักษร ตามชื่อกระทรวง ทบวง กรม และได้จัดทำบัตรรายการสิ่งพิมพ์รัฐบาลที่มีอยู่ในห้องสมุดเพื่อความสะดวกในการค้นหาเอกสารของผู้ใช้บริการห้องสมุด จัดเรียงหนังสือทุกเล่มตามเลขเรียกหนังสือจากอักษร A-Z (หนังสือภาษาต่างประเทศ) และเรียงลำดับจากอักษร ก-ฮ สำหรับ หนังสือภาษาไทย ผู้ใช้บริการสามารถค้นหาได้จากชั้นหนังสือซึ่งเป็นชั้นเปิด

ทรัพยากรพิเศษที่ให้บริการ

1. พระราชบัญญัติ กฎกระทรวง ประกาศ และระเบียบเกี่ยวกับการส่งเสริมการพาณิชย์ของประเทศไทย

2. รายงาน ผลการวิจัย วิทยานิพนธ์ของข้าราชการ สพว. ที่ได้รับทุนไปศึกษาระดับปริญญาโท

ณ มหาวิทยาลัยต่างประเทศ เช่น World Maritime University, Malmö, Sweden

3. กฤตภาคจุลสารเอกสาร ภาพเรือชนิดต่างๆ (รูปลายเส้น/ภาพสี)

4. ดรรชนีวารสารการพาณิชย์ (มีตั้งแต่ฉบับปฐมฤกษ์ ปีที่ 1 ฉบับที่ 1)

5. ดรรชนีหนังสือราชกิจจานุเบกษา ตั้งแต่ปี 2523 เป็นต้นมา (เฉพาะเรื่องที่เกี่ยวข้องกับสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการพาณิชย์)

บริการพิเศษ

1. เอกสารสรุปคำบรรยายของข้าราชการ สพว. ซึ่งจัดให้มีการบรรยายสรุปประจำทุกวันพุธที่ 2 และ 4 ของเดือน เช่น

- 1.1 การจัดการบริหารงานพาณิชย์
- 1.2 การขนส่งหลายรูปแบบ (Multimodal Transport)
- 1.3 การคุ้มครองสิ่งแวดล้อมทางทะเล
- 1.4 การฉ้อโกงทางการพาณิชย์ (Maritime Fraud)

- 1.5 ต้นทุนการขนส่งทางทะเล
- 1.6 Port and Harbour : Tokyo
- 1.7 Port Informatics
- 1.8 Port Management and Harbour Administration
- 1.9 Maritime Transport Planning

1.10 Port Terminal Management

1.11 Multimodel Transport Management

1.12 การจัดการและใช้ประโยชน์จากทางน้ำภายในประเทศ (The Exploitation and Management in Inland Navigation)

2. ห้องสมุดได้พิจารณาจัดเก็บและรวบรวม **คำศัพท์เทคนิคเฉพาะสาขาการพาณิชยนาวิที่กระจาย** ซึ่งมีนักวิชาการได้จัดทำไว้ในปี 2526 โดยเรียงลำดับอักษรจาก A-Z พร้อมคำย่อและคำแปลเป็นภาษาไทยไว้ให้บริการ

3. เอกสารสำคัญ ข้อมูลสารสนเทศ ข้อตกลง เอกสารสัญญาาระหว่างประเทศ เอกสารประกอบการประชุมสำหรับข้าราชการ สพว. ที่เดินทางไปดูงานฝึกอบรม ประชุม สัมมนา ณ ต่างประเทศ และได้ส่งมอบให้ห้องสมุดดำเนินการแยกประเภท จัดเก็บไว้บริการประจำห้องสมุด ทั้งนี้ กำหนดเป็นนโยบายสรรหาข้อมูลสารสนเทศของห้องสมุดให้ข้าราชการ สพว. ถือปฏิบัติสืบไป

4. บริการยืมสิ่งพิมพ์ระหว่างห้องสมุด โดยเข้าร่วมโครงการยืมระหว่างห้องสมุดกับหน่วยงาน สถาบันการศึกษา และองค์กรระหว่างประเทศ

สิ่งพิมพ์เพื่อแลกเปลี่ยน

1. วารสารการพาณิชยนาวิ รายสี่เดือน
2. รายงานของคณะผู้แทนไทยเกี่ยวกับการประชุมระหว่างประเทศว่าด้วยการค้นหาและช่วยชีวิตผู้ประสบภัยทางทะเล ค.ศ. 1979 ณ เมืองฮัมเบอร์ก สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมันระหว่างวันที่ 9-27 เมษายน 2522 จำนวน 10 เล่ม

3. รวมกฎหมายเกี่ยวกับการส่งเสริมการพาณิชย์นาวีของเกาหลีใต้ จำนวน 50 เล่ม

เอกสารที่พิมพ์เผยแพร่/อภิธานนาการ(ตั้งแต่ปี 2525)

1. กองเรือพาณิชย์ที่เหมาะสมกับสภาพการค้าของประเทศไทย
2. การประกันภัยสินค้าทางทะเล
3. การพัฒนาบุคลากรด้านพาณิชย์นาวี (เน้นคนประจำเรือ)
4. การพัฒนาอู่ต่อเรือและซ่อมเรือไทย
5. การให้บริการเรือไทย : อุปสรรคและแนวทางการแก้ไขที่เหมาะสม
6. ประสิทธิภาพของกองเรือพาณิชย์ไทย
7. ผลกระทบของกฎหมายพาณิชย์นาวีของออสเตรเลียต่อประเทศไทย
8. รายชื่อบริษัทเดินเรือต่างประเทศที่จดทะเบียนเรือไทย
9. สถานการณ์และปัญหาของการขนส่งทางทะเลของประเทศไทย
10. สถิติกองเรือพาณิชย์ไทย ปี 2530 (จำแนกตามขนาดเดทเวทตัน)
11. สถิติกองเรือพาณิชย์ไทย ปี 2530 (จำแนกตามอายุการใช้งาน)
12. สถิติกองเรือพาณิชย์ไทย ปี 2530 (จำแนกตามขนาด GRT)
13. สถิติการขยายตัวของกองเรือพาณิชย์ไทย
14. สถิติขนาดเรือสินค้าไทย (จำแนกตามเดทเวทตัน)
15. สถิติเรือสินค้าไทย (จำแนกตามเส้นทาง)
16. สถิติอายุเรือบรรทุกน้ำมันและแก๊ส
17. สถิติอายุเรือสินค้าไทย
18. สรุปขั้นตอนและแนวทางปฏิบัติสำหรับส่วนราชการองค์การของรัฐ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจตามกฎหมายกระทรวง ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2524) และกฎกระทรวง ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2527)

ออกตามความในพระราชบัญญัติส่งเสริมการพาณิชย์ พ.ศ. 2521

19. Maritime Transport Statistics 1988 : Ship Movement Services
20. Maritime Transport Statistics 1989 : Ship Movement Services
21. Thai Merchant Fleet
22. Thai Tankers and Liquefied Gas Carrier
23. Thailand Shipping Statistics 1988
24. วารสารการพาณิชย์

บทส่งท้าย

ห้องสมุดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการพาณิชย์ ซึ่งเป็นห้องสมุดเฉพาะที่มีหนังสือเอกสารสิ่งพิมพ์หลากหลาย ทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ โดยมีขั้นตอนการปฏิบัติเหมือนกับห้องสมุดเฉพาะทั่ว ๆ ไป ถึงแม้ว่าจะมีจำนวนหนังสือไม่มากนัก แต่แนวนโยบายในการสรรหาทรัพยากรหลักเข้ามาในห้องสมุดจะต้องยึดถือเกณฑ์มาตรฐานตามที่สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย กำหนดไว้เป็นสำคัญ ในปัจจุบันนี้แม้ว่าคุณค่าทางวิชาการพาณิชย์ศัพท์เทคนิคทางการพาณิชย์การค้าระหว่างประเทศ การขนส่งทางทะเล กฎหมายทะเล การประกันภัย การนำสินค้าเข้า-ส่งออก

จะมีปัญหาและอุปสรรคมากมายก็ตาม แต่เศรษฐกิจของประเทศกำลังขยายตัวเพิ่มขึ้น จึงเป็นกรณีนี้ บ่งชี้ให้ห้องสมุดแห่งนี้ต้องกำหนดแนวนโยบายให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 6-7 (แผนรอง : การขนส่งทางน้ำ) ต่อไปในอนาคต

การให้บริการสารสนเทศเฉพาะการพาณิชย์ จึงมีบทบาทสำคัญต่อการสนองตอบแผนพัฒนาดังกล่าว ส่งผลให้มีการพัฒนาบุคลากรภายในสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการพาณิชย์ เช่น ข้าราชการของสำนักงาน ได้รับการสนับสนุนและส่งเสริมให้มีการศึกษาต่อต่างประเทศในระดับปริญญาโท เป็นต้น นอกจากนี้การศึกษาดูงาน ประชุมสัมมนา ต่างประเทศ ส่งผลให้มีการศึกษาค้นคว้าวิจัยต่อการปฏิบัติงานของข้าราชการสำนักงาน ฉะนั้น สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการพาณิชย์จึงเป็นแหล่งผลิตบุคลากรเพื่อการเรียนการสอนสาขาการพาณิชย์ โดยเป็นอาจารย์พิเศษประจำศูนย์ฝึกพาณิชย์กรมเจ้าท่ามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช และมหาวิทยาลัยหอการค้าไทย และเป็นผู้บรรยายพิเศษตามสถานที่ราชการและรัฐวิสาหกิจ

ผลงานของห้องสมุดนี้เปรียบเสมือน ประภาคารและทูลลอยทางวิชาการพาณิชย์ สำหรับผู้สนใจใฝ่รู้ทั่วไป

สถาบันวิทยบริการ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย